

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2024. november 4.

1. Robbanthatja a kormánykoalíciót Lindner legújabb gazdasági javaslata

Christian Lindner (FDP) szövetségi pénzügyminiszter egy Olaf Scholz (SPD) kancellárnak és Robert Habeck (Zöldek) szövetségi gazdasági miniszternek címzett gazdasági megújításra törekvő anyaggal súlyosbítja az egyébként is elharapódzott vitát a német hárompárti kormánykoalícióban belül. A 18 oldalas dokumentumban Lindner „*gazdasági fordulatot*” sürget, amelynek magában kell foglalnia a „*kulcsfontosságú politikai döntések alapvető felülvizsgálatát*”.

Konkréten a pénzügyminiszter első lépésként a szolidaritási adó fokozatos megszüntetését, valamint minden új szabályozásra vonatkozó moratóriumot kér. Emellett Lindner a kollektív szerződéskötési hűségéről szóló törvény, az ellátási láncra vonatkozó kötelezettségekről szóló törvény, a bérek átláthatóságáról szóló törvény, a munkavállalói adatokról szóló törvény és a munkáltató által finanszírozott családalapítási idők megszüntetését is sürgeti. Lindner továbbá a német klímapolitika alapvető átgondolását is támogatja.

Az elmúlt egy hónapban az SPD és a Zöldek is olyan gazdaságpolitikai követeléseket fogalmaztak meg programdokumentaikban, amelyekről a kormánykoalícióban nem lesz megállapodás. Így a mostani „Lindner-papír” felerősíti a találgatásokat, hogy a pénzügyminiszter, illetve pártja idő előtt véget akar vetni a koalíciós együttműködésnek. „*Nem áll szándékomban ezt tenni – de Németországnak iránymutató döntésre van szüksége*” – mondta ezzel kapcsolatban Lindner a Spiegel magazinnak adott interjújában. Pénteken párttársainak írt levelében így indokolta kezdeményezését: „*Németországnak szembe kell néznie az élet politikai hazugságaival, hogy lehetővé váljon egy új kezdet*”.

Ezzel szemben Volker Wissing (FDP) szövetségi közlekedésügyi miniszter az FAZ-ban megjelent vendégcikkében arról értekezett, hogy a kormányt semmiképp sem szabad feloszlítani. A miniszter szerint ugyanis a koalícióból történő kilépés tiszteletlenség lenne a választókkal szemben. „*Kormányozni nem könnyű. A demokrácia nem könnyű. Felelősséggel tartozunk azért, hogy együtt sikeresek legyünk*” – írja a miniszter.

Az SPD és a Zöldek szerint Christian Lindner javaslata egy újabb provokáció. Robert Habeck például Lindnerrel ellentétben több beruházást sürget, akár hitelből is. Saskia Esken, SPD társelnök pedig elismeri, hogy a koalícióban „*jelenleg égető problémák vannak*”. Olaf Scholz kancellár pedig erre a hétre hatszemközti krízisatlálkozót hívott össze Habeck és Lindner részvételével. Sajtóértesülések szerint a kancellár és a pénzügyminiszter már vasárnap este is

találkoztak négy szemközt a helyzet tisztázására, ezt megelőzően pedig Scholz egyeztetett az SPD vezetőségével, köztük a két pártelnökkel.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. Antiszemitizmus elleni határozatról döntött a Bundestag

Hónapok óta tartó vita után megegyezés született a német kormánykoalíció pártjai, valamint a CDU/CSU Bundestag-frakció között egy antiszemitizmus elleni határozat szövevének elfogadásáról, amely elítéli az antiszemitizmus minden formáját, és felszólítja a német kormányt, a tartományokat és a helyi hatóságokat, hogy tegyenek konkrét intézkedéseket a zsidóellenesség elleni küzdelemben. Az indítványt ezen a héten bocsájtják szavazásra a Bundestagban, a szöveg és az általa megfogalmazott ajánlások nem lesznek jogilag kötelező érvényűek, azonban komoly politikai hatásuk lehet. Az indítvány tematizálja a „Németországban évtizedek óta nem látott mértékű zsidógyűlölet és Izraelhez kapcsolódó antiszemitizmus” okait. Mint írják a Hamász által 2023. október 7-én Izrael ellen elkövetett kegyetlen terrortámadás óta erősödött a „jobboldali szélsőséges és iszlamista miliók egyre nyíltabb és erőszakosabb antiszemitizmusa, valamint az Izraellel kapcsolatos és a baloldali antiimperialista antiszemitizmus”. A szöveg külön kitér a migráció erősödésével Németországba „importált” zsidógyűlölet erősödésére.

Mint az előterjesztésben olvasható, az elmúlt hónapokban „világossá vált az észak-afrikai és közel-keleti országokból érkező bevándorlásokon alapuló antiszemitizmus riasztó mértéke, amelyben az iszlamista és Izrael-ellenes állami indoktrináció miatt az antiszemitizmus és az Izrael-ellenesség is széles körben elterjedt”. Ugyanakkor a nacionalista és szélsőjobboldali álláspontok is egyre erősödnek. Mindez masszív bizonytalansághoz vezet a németországi zsidók körében. Ezért a represszív intézkedéseket következetesen alkalmazni kell – áll az indítványban. Ez különösen a büntetőjogra, valamint a tartózkodási, menekültügyi és állampolgársági jogra vonatkozik. Az állásfoglalás-tervezet különös hangsúlyt fektet az egyetemi szektorra is: az oktatási intézményeket támogatni kell az antiszemitizmus elleni fellépésben. „Ez magában foglalja a tartózkodási jog alkalmazását, az órákról vagy tanulmányokból való kizárást, sőt különösen súlyos esetekben akár a hallgatói jogviszony megszüntetését is”.

A Német-Izraeli Társaság elnöke, Volker Beck üdvözölte a megállapodást: „Ez egy fontos jelzés, amely azt mutatja, hogy a demokratikus pártok osztoznak Németország különleges felelősségében a zsidó élet biztonságáért” – nyilatkozta.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Konkurráló kormányzati gazdasági fórumok

Október 29-én kedden a szövetségi kormány szervezésében két egyeztetési fórumra is sor került a német gazdaság képviselőivel. Míg azonban Olaf Scholz (SPD) kancellár elsősorban ipari szövetségek, szakszervezeti képviselők, valamint az autóiipari és vegyipari vállalatok vezetőivel egyeztetett, addig – egy párhuzamos találkozón – Christian Lindner (FDP) szövetségi gazdasági miniszter a kkv-k képviselővel és munkáltatói szervezetek vezetőivel folytatott megbeszéléseket. A kormány két meghatározó politikusa által, ugyanazon napon szervezett két különálló gazdaságpolitikai esemény újabb egyértelmű jele a szövetségi kormányon belüli, immár látszólag feloldathatatlan, törésvonalaknak.

Kevesebb mint három hónappal a kormány által elfogadott és a gyengélkedő német gazdaság számára mentőövet nyújtó ún. növekedési kezdeményezés bemutatása után még mindig nem került teljes mértékben sor a felvázolt 49 egyedi intézkedés teljeskörű implementálására. Éppen ezért tekintenek gazdasági szereplők egyre nagyobb aggodalommal a három koalíciós párt közti eldurvuló csörtékre, melyek látszólag a legkésőbb jövő ősszel esedékes Bundestag választások előtt csak még inkább fokozódni fognak. Az üzleti élet képviselői mindenesetre nem hagytak kétséget afelől, hogy mit gondolnak erről a kormányon belüli felfordulásról. *„A politikai leszámolások után most már a gazdasági ügyekkel kéne végre foglalkoznunk”* – jelentette ki Rainer Dulger a BDA munkáltatói szövetség elnöke a szövetségi pénzügyminiszterrel közös sajtótájékoztató során. *„Véleményünk szerint a kormányzati felelősség egyben kormányzati kötelezettséget is jelent”* – jelentette ki Dulger.

Hasonlóan negatív hangot ütött meg Friedrich Merz CDU pártelnök is. Számára a kormánytagok közti „dedós játékok” csak újabb példáját mutatják a hárompárti kormány tesztalott állapotának. *„Ez a kormány gyakorlatilag már nem cselekvőképese. Vége van”* – jelentette ki Merz a sajtó képviselőinek nyilatkozva. Láthatóan egyre nagyobb a frusztráció a kormánypártok képviselői között is. Rolf Mützenich SPD-frakcióvezető *„egyszerűen ostobaságnak”* tartotta, hogy Lindner *„ellencsúcsot szervezett”*, egyúttal azzal vádolta az FDP vezetőjét, hogy akadályozza a kancellár munkáját. Szintén kritikusan nyilatkoztak a Zöldek is. Andreas Audretsch Bundestag frakcióvezető-helyettes szerint a jelenlegi helyzetben végképp nincs szükség a kormánytagok közötti *„csúcspingponggra”*.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Belső feszültségek Sahra Wagenknecht pártjában

A látványos, szeptemberi kelet-németországi, tartományi választási sikerek ellenére – vagy talán éppen amiatt – egyre nagyobb belső viszályok feszegetik a BSW belső kereteit. A mintegy tíz hónappal ezelőtt megalakult párt első nagy belső kihívásának részeként a Sahra Wagenknecht köré tömörülő országos vezetés került nyílt konfliktusba a Katja Wolf vezette türingiai tartományi pártvezetéssel. A vita középpontjában a BSW új tartományi kormánykoalícióba való belépése áll. Míg az országos pártvezetés előzetesen csak komoly – már-már teljesíthetetlen – feltételek mellett támogatná a CDU-val és SPD-vel közös új tartományi koalíció megkötését, addig a Wolf-féle tartományi BSW a koalíciós tárgyalásokat megelőző *„ismerkedő beszélgetések”* során számos téren engedékenyebbnek bizonyult. A

tübingiai BSW ennek megfelelően egy olyan dokumentumot terjesztett elő, amely külpolitikai szempontból erőteljesen eltért a BSW kurzusától, és inkább a potenciális koalíciós partnerek, a CDU és az SPD irányvonalát követi. *„Az eltérő hagyományok és nézőpontok nem akadályok, hanem az új politikai kreativitás mozgatórugói”* – áll a szövegben, mely egyúttal konkrétan kitér az amerikai rakéták német (bár nem tübingiai) földön történő tervezett állomásoztatására is. *„Elismerjük, hogy Tübingiában sokan kritikusak vagy elutasítják a közepes hatótávolságú és hiperszonikus rakéták tervezett állomásoztatását. Tübingia Szabadállam leendő kormánya elősegíti a széles körű vitát, és a béke iránti tartós elkötelezettség érdekében ennek az álláspontnak is nyilvános hangot ad”* – áll a dokumentumban. Mindez sokkal szabadabb megközelítést jelentett az amerikai rakéta arzenál egyes elemeinek németországi állomásoztatását kategorikusan elutasító hivatalos BSW-állásponttól.

Mindezek fényében kevésbé volt meglepő fejlemény, hogy Sarah Wagenknecht pártelnök hivatalosan is megvétózta a dokumentumot – egyúttal felszólítva a tübingiai BSW-tagokat a pártvonal markánsabb képviselőjére. Pár napig nyílt kérdés volt, hogy a feszült helyzet hatására Wolf és a körülötte lévő csoport kilép-e a pártból, végül november 4-én hétfőre tisztázódott a helyzet – Wolf visszavonulót fűjt és hivatalos keretek között vallott hitet a pártegység mellett. A párton belüli kritikákat követően az erfurti taggyűlés után Wolf a CDU-val és az SPD-vel folytatott koalíciós tárgyalások során immár *„markánsabban akarja képviselni”* a párt háborúval és a békével kapcsolatos álláspontját. Ennek megfelelően *„nagyon világosan”* és részletesen le kell ezt szögezni egy esetleges koalíciós megállapodás részeként annak érdekében, hogy figyelembe vegyék a BSW pártprofiljának lényegét, vagyis a diplomácia és a béke iránti elkötelezettséget – jelentette ki Wolf.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Válságjeleket mutat a német autóipar

Két nagy német autógyártó vállalat, a Volkswagen és a BMW is megszorításokat is jelentett be. Míg a BMW esetében jelenleg mindössze bércsökkenésekről van „csak” szó, addig a VW már tíz németországi telephelyéből hármat bezáratna.

Szeptemberben a VW, ami jelenleg tíz németországi telephelyen mintegy 120 ezer embert foglalkoztat, megszüntette a több mint 30 éve érvényben lévő munkahelyvédelmi rendszert és bejelentette, hogy a továbbiakban nem zárja ki az üzembezárásokat és a kényszerű elbocsátásokat sem. Ezekre 2025 közepétől lenne lehetőség, ami akár több, mint tízezer munkahely megszűnését jelentené. Erre reagálva az IG Metall, Németország domináns fémipari szakszervezete, is bejelentette, hogy ellenzi a tervezett elbocsátásokat és gyárbezárásokat. Annak ellenére, hogy a szakszervezet többször is tárgyalt az német autógyártó vállalattal, 7%-os béremelést kérve, a VW ezt minduntalan elutasította és helyette a megtakarításokhoz ragaszkodott. *„A versenyképesség visszaszerzését célzó átfogó intézkedések nélkül nem engedhetünk meg magunknak jelentős beruházásokat a jövőben”* – szögezte le Gunnar Kilian a VW humánerőforrás-vezérigazgatója a cég által kiadott közleményében. Olaf Scholz (SPD) kancellár is a Volkswagen munkahelyeinek megmentésére szólított fel. *„A múltból származó esetleges rossz vezetői döntések [nem mehetnek] a munkavállalók rovására”* – nyilatkozta Wolfgang Büchner helyettes kormányzóvivő.

Ugyanakkor nem a Volkswagen az egyetlen, amely megszorításokat jelentett be, a BMW is csökkentti a fizetéseket. A dolgozóknak el kell fogadniuk a karácsonyi és az évfordulós jutalmak csökkentését. Vállalati források nagyságrendileg valamivel kevesebb, mint egy havi fizetésesökkentésről beszélnek, amely az évfordulós bónuszról fog kiesni. Ám nem csak ez jelenti a különbséget a két autógyártó között. A BMW munkavállalóit viszont, ellentétben a VW-vel még a tárgyalások megkezdése előtt tájékoztatták a tervekről az üzemi gyűléseken. *„A most megtárgyalt intézkedéscsomaggal a dolgozók hozzájárulnak ahhoz, hogy a vállalat életképessége a következő években is megmaradjon”* – nyilatkozta Martin Kimmich, a BMW általános üzemi tanácsának elnöke. *„A munkahelyek biztonságát mindez nem érinti; a vállalat és az Általános Üzemi Tanács kezdettől fogva ebben állapodott meg”* – tette hozzá. A tárgyalások azonban nem csak a pénzről szóltak, a közös határozati folyamatokat is közösen átdolgozták az olyan projektek felgyorsítása érdekében, mint a digitalizáció. A vállalat és az üzemi tanács azonban közösen hangsúlyozta, hogy nincs szükség további vállalati szintű szabályozásra.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. A Weltwoche bécsi rendezvényének német sajtóvisszhangja

A svájci Weltwoche által Bécsben Orbán Viktor magyar miniszterelnök és Gerhard Schröder (SPD) korábbi kancellár részvételével szervezett rendezvény nagy hullámokat vert a német médiában is.

A Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ) geopolitikai megközelítésben azt írta, hogy Orbán legfőbb reménye, hogy Donald Trump amerikai választási győzelme az ő elképzeléseinek megfelelő békerendezéshez vezet Ukrajnában: *„Orbán szilárdan feltételezi, hogy Trump győz, és akkor a republikánusok pillanatok alatt leülnének tárgyalni az orosz elnökkel”*. *„Ez a háború elveszett”* címmel ugyanez a hírportál a rendezvény ki nem mondott üzenetét fogalmazta meg: *„Ha a világ korábban hallgatott volna Schröderre és Orbánra, nem lenne többé háború Ukrajnában. Az, hogy valószínűleg már nem lenne Ukrajna sem, az már más kérdés”*.

A Spiegel címlapján *„Putyin barátainak bizarr csúcstalálkozója”* címmel jelent meg összefoglaló, ami a főszereplők egységére összpontosít: *„Az EU gyenge, nem érti az oroszokat, tűzszünetre van szükség – Orbán Viktor és Gerhard Schröder szerint a szélsőjobb oldali Roger Köppel által szervezett bécsi rendezvényen”*. A pódiumbeszélgetés résztvevői Donald Trumpgal kapcsolatban is *„nagyon egyetértettek”* – írja a Spiegel.

A Welt című napilap egy *„békecsúcsonak”* titulálta az eseményt, amelyen Orbán gyakorlatilag felmenti a volt német kancellárt: *„Geopolitikai kérdésekben mindig Schröder urat követem”*. Mindketten Donald Trumpban reménykednek az amerikai választási kampányban, ahogy a Nius.de online portál megjegyzi: *„Trump mint a reménység jelzőfénye”*, Orbán és Schröder szemében ő vethetne véget az ukrajnai háborúnak.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Cikk- és interjúajánló

A bécsi békecsúcs öt tanulságát, amelyen Orbán Viktor magyar miniszterelnök és Gerhard Schröder korábbi német kancellár beszélgetett, Intézetünk igazgatója, Bauer Bence foglalta össze a Mandineren.

A teljes cikk elolvasásához kattintson a [Mandiner honlapjára](#).

Csütörtökön az első külföldi vendégeként fogadta az újonnan megalakult osztrák parlament házelnöke, Walter Rosenkranz Orbán Viktort. A témával kapcsolatban Bauer Bence, Intézetünk igazgatója nyilatkozott a HírTv-nek.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [HírTv honlapjára](#).

Németország 25 év után - 2024 végén Németország mintha elköltözött volna. De hová is? Szerintem Magyarországra. Ugyanis a Nyugat Keletre költözött. Bauer Bence, Intézetünk igazgatójának véleménycikke a Mandineren.

A teljes cikk elolvasható a [Mandiner honlapján](#).

Belebukhat a kormányzásba Ausztria leendő hárompárti koalíciója – véli Intézetünk igazgatója, Bauer Bence az Indexnek adott interjúja során.

A teljes cikk elolvasásához kattintson az [Index honlapjára](#).

Bauer Bence, Intézetünk igazgatója nem tartja valószínűnek, hogy Ausztriában a koalíciós kormány kitölti mandátumát – írja a Mandiner.

A teljes cikk elolvasásához kattintson a [Mandiner honlapjára](#).

A HírTv Napi Aktuális című műsorában Intézetünk igazgatója, Bauer Bence az osztrák parlamenti választások utáni kormányalakítási nehézségeket elemezte.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a HírTv [Youtube-csatornájára](#).

A FixTV geopolitikai magazinjának adott interjút kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter, Donald Tusk harcoló demokrácia koncepciójáról és a lengyel belpolitika aktualitásairól.

A teljes interjú elérhető a FixTV [YouTube csatornáján](#).

Igazgatónk, Bauer Bence az M5 “Ez itt a kérdés” c. műsor vendége volt, ahol a Maastrichti Szerződés, valamint Helmut Kohl és François Mitterrand munkássága volt a téma.

A teljes adás megtekinthető az [M5 honlapján](#).

Az osztrák pártpolitikai viszonyokról, valamint az új osztrák kormány összetételéről nyilatkozott kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter a Hírado.hu számára.

A teljes cikk elolvasható a [hirado.hu](#) honlapján.

Az osztrák kormányalakítás, valamint egy potenciálisan hárompárti koalícióból álló új osztrák kormány stabilitásának a kérdéseit járta körül igazgatónk, Bauer Bence az Inforádióban.

A teljes interjú elolvasható az [Infostarton](#).

Impresszum

Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter, Horváth Csenge

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Web:

www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu